

Statens forsøgsstation, Studsgaard, 7400 Herning

Løvsnudebiller i græsser

A. From Nielsen

Larver af løvsnudebiller *Phyllobius pyri* har forårsaget ret betydelige skader i mange græsarealer de sidste par år. Angreb er konstateret i såvel arealer til rekreative formål som i arealer benyttet til slæt, frø eller afgræsning.

Angrebsbillede

Larverne, der er 6–8 mm lange, hvide, lemmeløse og med tydeligt brunt hoved, begnaver planterne lige i eller under jordoverfladen (fig. 1). Ved svage angreb forekommer kun enkelte døde skud. Ved stærkere angreb ødelægges ofte hele planten.

Angreb konstateres i reglen først i løbet af september måned. Afhængig af larveantallet, ytrer det sig ved større eller mindre pletter eller områder med døde planter (fig. 2). I stærkt angrebne pletter kan findes op til 500 larver pr. m². I angrebne marker er skaden i reglen værst, hvor jorden er løs. I afgræsningsmarker er skaden derfor oftest særlig stærk under el-hegn, hvor dyrene ikke træder jorden sammen. I marker hvor der tages slæt, er skaden tydelig værst mellem køresporene.

Skadedyrets biologi

Det fuldt udviklede insekt er en ca. 7 mm lang metalglinsende brunlig til grønlig snudebille. Den er almindeligt forekommende her i landet.

Billen kommer frem i begyndelsen af maj, hvor den i hovedsagen ernærer sig af bladene på en lang række løvtræer. Den træffes her i selskab med flere andre arter af løvsnudebiller. Billen gnaver også på græsser, men gnavene på bladene er så få og spredte, at de er uden betydning for planterne. Æggene lægges ved og på græsser og æglægningsperioden strækker sig fra begyndelsen af maj til midten af juni.

Fig. 1. Løvsnudebillelarver på ital. raigræs.

Fig. 2. Stærkt angreb i græsmark til slæt, sept. 1976.

Æggene klækkes i løbet af ca. 14 dage og de unge larver begynder umiddelbart herefter at gnave af græsserne. Larverne har fem udviklingsstadier, men det er først i 4. og 5. stadie, der nås i august–september måned, at gnaven bliver så udbredte, at angrebet erkendes.

Omkring slutningen af september og begyndelsen af oktober er de fleste larver udviklede, og de bevæger sig herefter dybere ned i jorden, hvor de i løbet af oktober og begyndelsen af november forpupper sig i en dybde af 5–15 cm. Der er således kun een generation årlig.

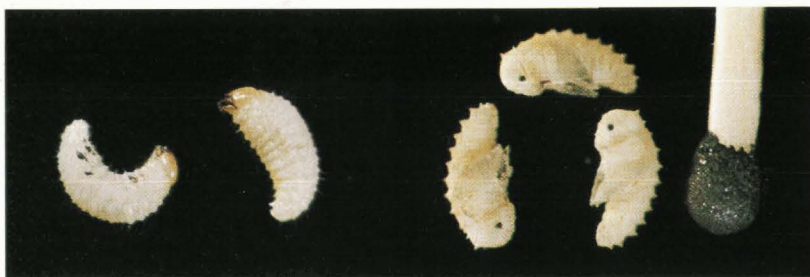

Fig. 3. Larver og pupper af løvsnudebillen.

Forvekslingsmuligheder

Larverne forveksles ofte med larver af gødningsbiller eller gåsebiller. De to sidstnævnte arter kan dog relativt let adskilles fra løvsnudebillens larver, der er lemmeløse, mens larverne af gødnings- og gåsebillen har 3 par ben. Iøvrigt volder gåsebillens larver sjældent større problemer i landbruget, hvorimod de ofte forårsager betydelig skade i plæner. Gødningsbillerne er i denne forbindelse harmløse.

Udbredelse og betydning

Angreb af løvsnudebillelarver i græsmarker blev her i landet første gang konstateret i efteråret 1957 på Grenå-egnen. I årene fra 1960 til 1966 foretog ingen indberetninger om skader, men i 1967 fandtes ret udbredte og flere steder temmelig stærke angreb. Angrebene var koncentreret omkring Randers og Hobro. Enkelte angreb blev konstateret ved Galten mellem Silkeborg og Århus, samt i den nordlige del af Himmerland. I 1968 forekom kun enkelte svage angreb på Randers-egnen. I 1975, -76 og -77 har angrebene imidlertid været særdeles udbredte i Jylland, og enkelte angreb er også konstateret på øerne. Især i 1976 var angrebene meget kraftige og flere steder fuldstændig ødelæggende. De stærkeste angreb er konstateret i 1. og 2. års marker, især i marker benyttet til slæt og oftest hvor 1. slæt er taget i sidste del af maj måned.

Klimaforholdenes betydning

Betydende angreb er hidtil kun forekommet i år med et stort nedbørsunderskud i månederne juni, juli og august. Forklaringen herpå er sandsynligvis, at de varme og tørre vejrforhold giver dyrene gode udviklingsmuligheder, samtidig med at græssernes vækstmuligheder er stærkt nedsat.

Jordtypens betydning

Omend angreb i enkelte tilfælde er konstateret på

ret svær jord, er de værste skader dog fortrinsvis knyttet til de lette jordtyper. I marker med varierende bonitet er de stærkeste angreb oftest begrænset til de lette partier.

Græsarternes følsomhed

Alle dyrkede græsarter kan angribes, men det er især de finere græsarter, det går ud over. De grove græsarter, som f.eks. hundegræs skades tilsyneladende mindre i hvert tilfælde i en blandet bestand. Hundegræs kan imidlertid også angribes ødelæggende, hvilket er set i enkelte rene hundegræsmarker til slæt.

Modvirkning af angreb

En direkte bekæmpelse af billerne er næppe gennemførlig på grund af den lange flyveperiode. Bekæmpelse af æg og larver med insektmidler, der ikke giver problemer med rester i foderafgrøder, har ikke medført en nedsættelse af angrebene. På græsarealer, der ikke skal anvendes til foderbrug det påfølgende år, kan udsprøjtning af specialpræparatet Basudin 25 (4 l pr. ha) i slutningen af juni og begyndelsen af juli måned give et rimeligt resultat. En forudsætning er imidlertid, at der anvendes stor væskemængde.

I græsmarker til foderbrug kan der ikke anvises direkte bekæmpelsesmetoder. I marker til slæt kan angreb formentlig modvirkes, hvis 1. slæt udsættes til begyndelsen af juni. En yderligere udsættelse er næppe attraktivt af andre årsager.

I udlægsmarker vil en tromling med en svær tromle efter høst af dækafgrøden være en metode, der bør overvejes, idet en sammentrykning af jorden vil hæmme larvernes aktivitet.

Den bedste metode til dæmpning af eventuelle angreb er dog at sikre planterne optimal vandforsyning. Erfaringerne viser, at under sådanne vækstvilkår vil græssernes kraftige regenerationssevne medføre, at angreb kun bliver af ringe betydning.

Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlsforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1978 60,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 9.000 eksemplarer.